Nr. 24. Łódź, Niedziela, 24 stycznia 1926 r. Rok IX

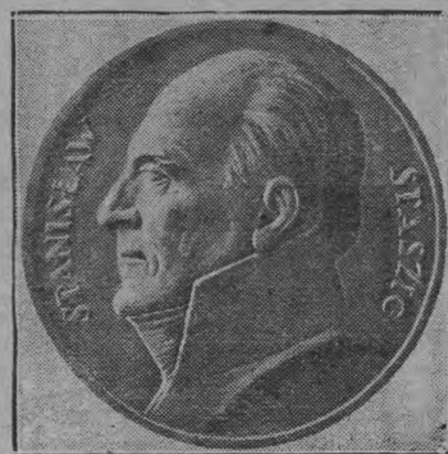
GŁOS POLSKI

DODATEK ILUSTROWANY

100-lecie zgonu Stanisława Staszica

Przypadająca obecnie 100-na rocznica zgonu Stanisława Staszica przypomina nam działalność i zasługi tego męża.

Stanisław Staszic, minister stanu, prezes towarzystwa nauk i wybitny uczony, urodził się w Pile w roku 1755. Ojciec jego, burmistrz Piły, pragnął skierować go do stanu duchownego i widząc w młodzieńcu wielkie zamiłowanie do nauk, dał mu staranne wychowanie i wykształcenie w kraju, a następnie dla uzupełnienia studjów wysłał zagranicę.

Po powrocie do kraju doznał pierwszego cierpkiego rozczarowania, gdyż jako „nieszlachcic" nie mógł być dopuszczonym do urzędów i zamknięty miał dostęp do sfer, które mu wykształceniem odpowiadały.

Odsunął się więc od pracy społecznej, oddając się pracy naukowej i pedagogicznej, na uzyskanej dlań przez Wybickiego posadzie wychowawcy synów kanclerza Andrzeja Zamoyskiego. W ciągu dwudziestu lat pracował na tym posterunku, pogłębiał dalej swą wiedzę i chcąc pracować w odosobnieniu przyjął święcenia kapłańskie i uzyskał probostwo w Turobinie. Niebawem opuścił tę placówkę i podjął intensywną pracę literacką, inaugurując ją cennem dziełem „Uwagi nad życiem Jana Zamoyskiego".

Zostawszy w r. 1797 kanclerzem kolegjaty szamotulskiej, zakupił od rządu austrjackiego starostwo hrubieszowskie i zamieszkał w tem ustroniu, aż powstałe w r. 1801 Towarzystwo przyjaciół nauk w Warszawie powołało go do swego grona.

Doniosłej tej placówce naukowej oddał się z zapałem, nie szczędząc trudów i ofiar. Oprócz bogatego księgozbioru, gabinetu narzędzi fizycznych — kupił on i ofiarował Towarzystwu gmach w Warszawie.

Po utworzeniu Księstwa Warszawskiego był Staszic referendarzem stanu, a następnie mianowany został radcą stanu w dyrekcji oświecenia, pracując w niej wespół z dzielnym jej zwierzchnikiem—Stanisławem Potockim.

W roku 1822, uzyskując sankcję carską, ofiarował swe dobra w Hrubieszowie tamtejszym włościanom, tworząc fundację pod nazwą hrubieszowskiego tow. rolniczego.

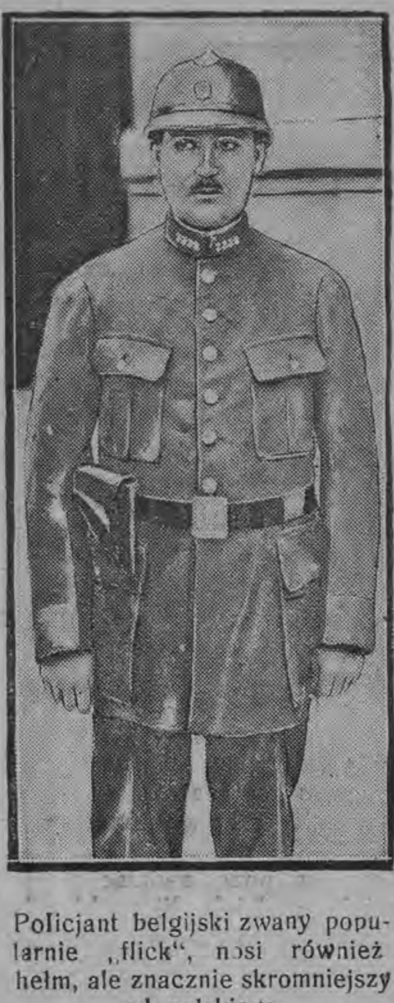
Pod koniec życia uległ niestety nazbyt bezkrytycznie urokowi potencji imperjum rosyjskiego, co zaszkodziło mu w opinji ciemiężonego przez rosjan kraju, a spowodowało w końcu jego odosobnienie i rozgoryczenie do rodaków.

Zmarł dnia 20 stycznia 1826 roku, pozostawiając w twórczej spuściźnie liczne wartościowe dzieła literackie i naukowe, będące i do dzisiaj cennym dobytkiem naszej nauki.

Policja w hełmach.

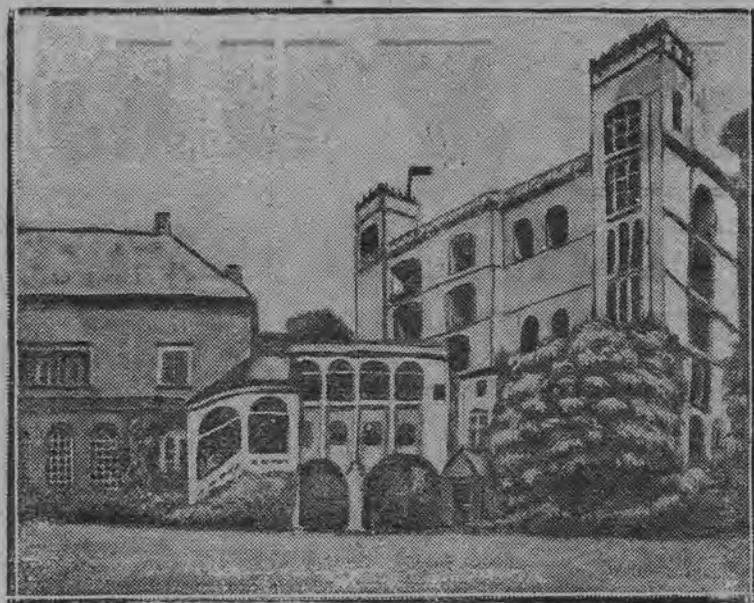

Policjant warszawski w hełmie, świeżo zatwierdzonym dla naszej służby bezpieczeństwa, a który u nas w Łodzi jeszcze nie został wprowadzony.

Policjant belgijski zwany popularnie „flick“, nosi również hełm, ale znacznie skromniejszy od polskiego.

Afera fałszerska na Węgrzech.

Zamek ks. Windisch-Graetza w Saros-Pataku, w którym niegdyś przemieszkiwał Franciszek Rakoczi II.

Arcyksiążę Albrecht, zamieszany w skandaliczną aferę fałszerstwa 1000-frankówek, wysuwany przez radykalną prawicę węgierską kandydat do tronu, zyskał sobie podobno poparcie włoskich faszystów.

Książe Ludwik Windisch-Graetz główny bohater afery fałszerskiej.

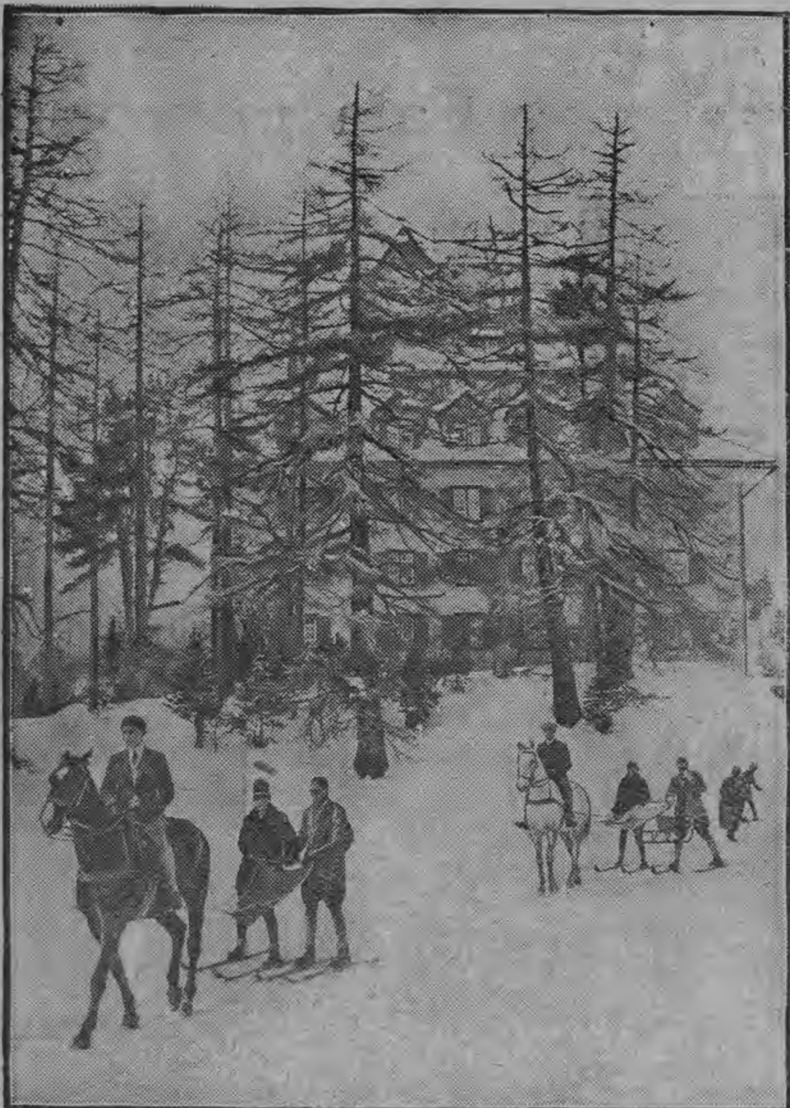
Prezydent policji budapeszteńskiej Nadossy.

Minister honwedów hr. Csàky gorący zwolennik restytucji monarchji na Węgrzech.

Adam Harczeg, technik-litograf, pracujący przy fałszowaniu banknotów francuskich.

Mało wyzyskany dotychczas u nas w sporcie narciarskim towarzysz koń, ważny pomocnik zapaśników na ski, walczy na torze w St Moritz wespół z człowiekiem o palmy mistrzowskie.

Eugenja Augustowa Potocka zmarła w Szwajcarji. Niezwykły jej testament jest sensacją dnia. Testatorka wydziedziczyła swego jedynego syna Maurycego a natomiast zapisała 100 000 dolarów lokajowi, 7 tys. dolarów — trzem koniom i 120 talerzy srebrnych pozłacanych — premjerowi Skrzyńskiemu.

Skandaliczne zarządzenia redukcyjne min. St. Grabskiego, który oszczędności budżetowe rozpoczął od pozbawiania stypendjów młodzieży akademickiej, wywołały gorące protesty w całym kraju. Na zdjęciu naszem widzimy zebranie protestacyjne studentów w gmachu uniwersytetu warszawskiego.

Carpentier, francuski mistrz boksu, udaje się do Ameryki, gdzie stanie do sensacyjnego meczu, na który zjadą się jego zwolennicy z całego świata,

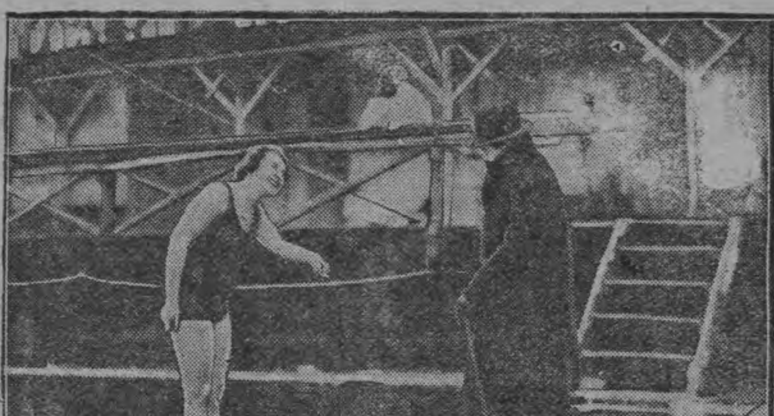
Fala powodzi spł

Mieszkańcy cichego miasteczka francuskiego Creil mieli złudzenie weneckich kanałów na swych uliczkach.

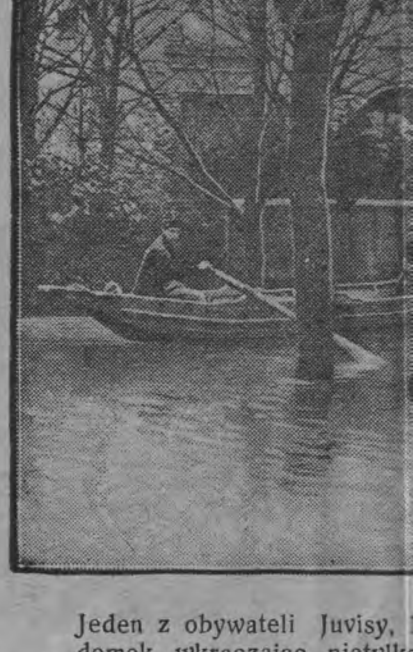

Sekwana zalała wybrzeże
nawet do tunelów kole
w wielu miejsc

— Możeby tak pan szanowny zrobił szust do wody?

Jak dotychczas sezon zimowy był dość kapryśny i niepomyślny dla sportowców. Pogoda na każdym niemal kroku płatała im niespodziewane figle, całkowicie uniemożliwiając rozpoczęcie racjonalnych ćwiczeń. Szczęśliwymi wyjątkami wśród sportowców okazali się pływacy (oczywiście nie w Łodzi), którzy zażywali do niedawna rozkoszy pływania w Wiśle, zaprawiając się do letnich zawodów. Dodać trzeba: nieliczni z pośród pływaków, bowiem większość mimo wszelkich danych wolała raczej poświęcić swą „karjerę“ pływacką,

Jeden z obywateli Juvisy,
domek, wkraczając nietylk
do szaf i łóżek, zmuszony
na dzień skonstruował sob
na którym pływa dokoła sw
przedmioty, które

łynęła na Europę.

że paryskie i przedostała się
lei podziemnej, przerywając
scach komunikację,

, któremu rzeka zalała cały
lko do mieszkania, ale nawet
y jest nocować na stryszku;
obie z dwuch beczek statek,
swej posiadłości, łowiąc różne
e mu zabrała powódź.

Rzeka Oisa nie oszczędziła leżących przy niej miejscowości. Miasteczko Pantoise ucierpiało bardzo znacznie.

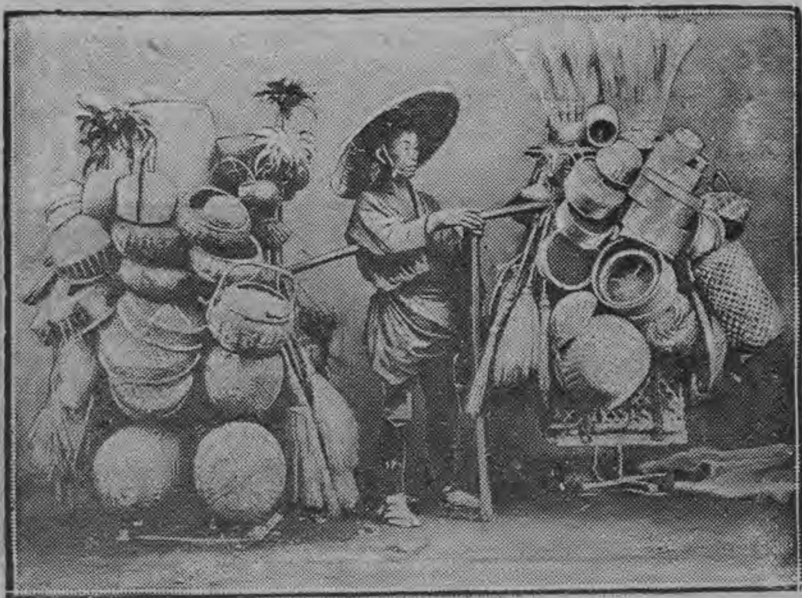
...zadowoleni z obfitości wody

P. Tratt kocha wodę bez względu na chłód jej styczniowej wzajemności.

niż z całkiem zrozumiałych dla przeciętnego śmiertelnika względów, z myślą o przyszłości „rozkoszować się“ kąpielą w lodowatych nurtach w epoce mrozów styczniowych.

Wyjątkowych tych pływaków widzimy na dwóch naszych fotografjach. Znany w Polsce sportowiec p. Tratt, posiadacz wielu rekordów pływackich i p-na Miazio, którzy w przeręblu zażywają wodnych przyjemności, nawet przy 10-stopniowym mrozie.

Cały sklep na jednem ramieniu japońskiego koszykarza, spaceruje po ulicach Tokio i posługuje się w transporcie tylko jego piętami

Wspaniały okaz buldoga nagrodzony na wystawie psów w Londynie.

Największa i najmniejsza lokomotywa.

Nowy dworzec kolejowy w New-Jorku.

200 współzawodników do nagrody Biskota w Belgji wyrusza w czasie największej ulewy.

Osławiona mgła londyńska była i jest ciągłem utrapieniem policji, woźniców i szoferów, którzy w dni jej wielkich opadów siedzą bezradni na kozłach swych wehikułów, będąc zmuszonymi posuwić się niezwykle wolno. Aby temu zaradzić, wynaleziono ostatnio silne sygnałowe lampy, stojące na zbiegu niektórych ulic. Ilustracja nasza przedstawia jednego z „latarników" londyńskich, który wskazuje drogę płynącym we mgle powozom i samochodom.

W Londynie odbył się wielki bal studencki, który obfitował w niezwykle oryginalne kostjumy, przedstawiające najrozmaitsze zwierzęta egzotyczne.

Nieszczęściem dla narciarza jest, gdy złamie nartę gdzieś daleko od schroniska. Jeżeli się ma uczynną towarzyszkę nieszczęścia, to można sobie poradzić sposobem, zademonstrowanym na naszej ilustracji, t. j. związując jedną parę nóg, a jadąc na drugiej.

Sytuacja z naszej ilustracji zdarzyła się w Szwajcarji, siedzibie sportów zimowych

Zagraniczni sportowcy sposobią się do wiosennych zapasów.

Podczas gdy w Polsce, sportowcy zaskoczeni niesprzyjającemi im wybitnie warunkami klimatycznemi, zapadli w długi sen zimowy, na boiskach zagranicą ludno i gwarno jak za „najlepszych" ciepłych dni słonecznych. Prym wodzi piłkarstwo Codzień niemal, z zachodnich centrów piłkarskich nadchodzą sensacyjne niespodziewane wieści, o sensacyjnych spotkaniach międzynarodowych. Rozgrywa się decydujące mecze w kraju, szkoli się w sztuce pił-

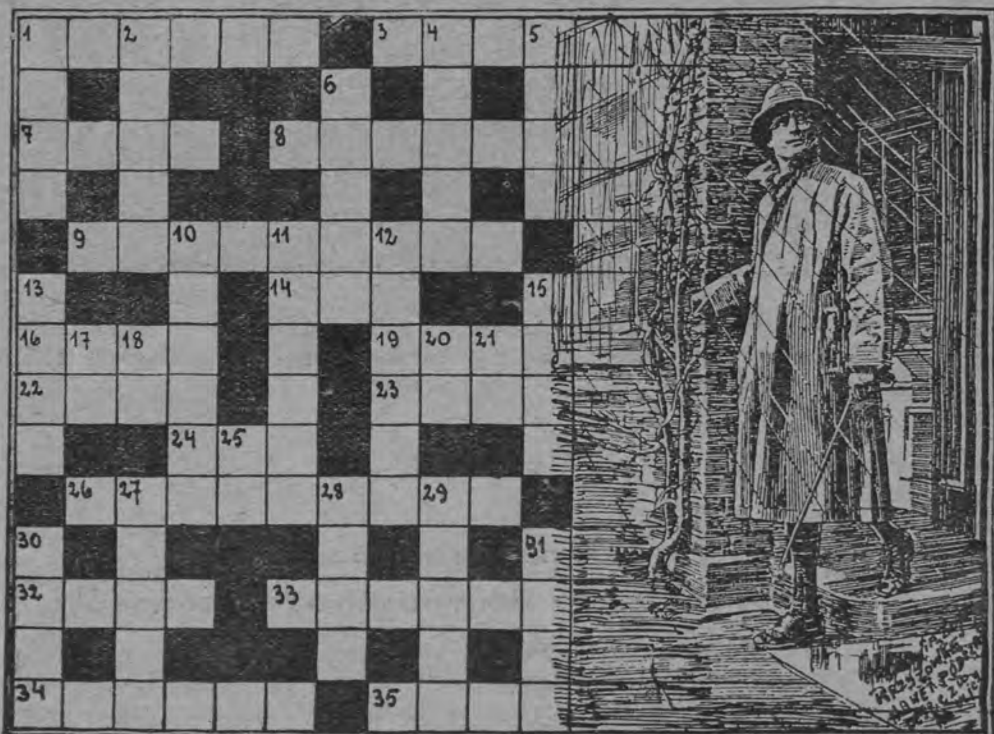

karskiej, by w zbliżającym się sezonie wiosennym i letnim, z powodzeniem móc stawić czoło zagranicznym przeciwnikom. Czy z honorem wyjdziemy z tych spotkań, wątpić można, sądząc po przygotowaniach, a raczej braku przygotowań, czynionych w tym kierunku przez naszych sportowców. Czas jednak, acz niewielki, mamy do swej dyspozycji i o ile energicznie weźmiemy się do pracy, moglibyśmy w części powetować stracone chwile. Przykład zaś czerpmy choćby z naszej fotografji, przedstawiającej moment z zimowych zawodów w rugby na boisku paryskiem.

KRZYŻÓWKA Nr. 39.

Ułożył Rob.

Wyrazy czytane poziomo:

1) Żupa solna. 3) Opryszek. 7) Głęboki rów. 8) Wyznanie miłosne. 9) Ceremonjał otrzymania władzy. 14) Miasto w Japonji. 16) Inaczej zabójstwo. 19) Miara odległości. 22) Rodzaj zarostu. 23) Pojęcie abstrakcyjne, wyrażające nieobecność. 24) Miasto w Europie. 26) Uzdrowiska. 32) Ptak. 33) Narkotyk wschodni. 34) Zawój. 35) Rodzaj jedwabiu.

Wyrazy czytane pionowo:

1) Poetka grecka. 2) Sznur z pętlą. 4) Stepowy byk. 5) Mityczny królewicz. 6) Narodowość. 10) Pojazd. 11) Szałas. 12) Potrawa mięsna. 13) Dwa numery razem postawione na loterji. 15) Werniks chiński. 17) Złoto w obcym języku. 18) Nuta. 20) Symbol pierwiastka chemicznego. 21) Nuta. 25) Wykrzyknik. 27) Dawna gramatyka łacińska. 28) Rasa psa. 29) To, czego nie znosi kogut. 30) Chwast. 31) Niechęć

TRÓJKĄT MAGICZNY.

Ułożył „Peel", Rembertów.

Podane litery poprzestawiać w ten sposób, by utworzyć szereg wyrazów o podanem niżej znaczeniu, czytanych poziomo.

Pierwszy rząd poziomy i pierwszy pionowy utworzą francuską dynastję królewską.

a a a a a a a a a a b c
c d d e e e e e e e e
e e e e g g g g h i
i i j j j k k l l
l l n n n o o o
o o p p p r r
r s s s s s
t t t t t
u w w w
y y y
y z
z

Znaczenie wyrazów: 1) ? 2) Filozof grecki. 3) Niegdyś stolica monarchów perskich. 4) Wytworność, prezencja. 5) Postać z powieści Sienkiewicza. 6) Grupa wysp na morzu Jońskiem (wspak). 7) Jeden ze stanów amerykańskich. 8) Moneta. 9) Pasmo gór w Grecji. 10) Dopływ Dunaju. 11) Spójnik. 12) Samogłoska.

* * *

Za trafne rozwiązanie jednego z powyższych zadań, przeznacza się drogą losowania trzy nagrody:

I-sza nagroda: 3 bilety do kino-teatru „Luna".

II-ga nagroda: 3 bilety do kino-teatru „Reduta".

III-cia nagroda: 2 bilety do kino-teatru „Odeon".

Termin nadsyłania rozwiązań — do dnia 28 b. m. do godz. 6 wieczorem.

—o—

ROZWIĄZANIE ZADAŃ

z dnia 10 stycznia b. roku.

KRZYŻÓWKA.

Wyrazy czytane poziomo: Melon, Osram, Adonis, Kula, Data, Lady, Rekrut, Lokata, Ocel, Po, Fin, Aut, Ta, Trel, Ozon, Er, Ur, Kark, Glin, Es, Aa, Balkon, Marica, El, Is, Opozycja, Amen, Solo.

Wyrazy czytane pionowo: Mazur, Nal, Osa, Marta, Dalton, Idylla, Kok, Ala, Efor, Refleks, Katorga, Toto, Ptaki, Anons, Regle, Lapis, Co, Ba, Baza, Klon, Neon, Mecz, Rias, Albo.

SZARADA.

Nie - graj - Woj - tek - nie - prze - grasz - por - tek.

* * *

Drogą losowania nagr... otrzymali:

1) 3 bilety do kino-teatru „Luna" — p. **Stefan Łaski, Południowa 2.**

2) 3 bilety do kino-teatru „Reduta" — **p. Paweł Feld, Sienkiewicza 1.**

3) 2 bilety do kino-teatru „Odeon" — **p. sierż. M. Wyczechowski, komenda mia**sta.

—o—

ROZWIĄZANIE ZADAŃ

z dnia 17 stycznia b. r.

KRZYŻÓWKA.

Wyrazy czytane poziomo: Talon, Omlet, Ja, Uranja, Om, Umbra, Nakło, Io, Ra, Safona, Baran, Obłok, Ibis, Krok, S.P., Skir, Po, Dekadent, Ecu, Eol, Absurd.

Wyrazy czytane pionowo: Tajfun, Li, Norma, Orjon, Lu, Tampon, Ma, Au, Ibi, Ika, Rosa, Arab, Ani, Nos, Brak, Ratold, Łoskot, Kafr, Spa, Pod, Klub, Ester, Car, Oda.

LOGOGRYF:

Składajcie ofiary na bezrobotnych.

Stelmach, Korzec, Łowy, Albion, Denat, Ambo, Jakób, Cedro, Inspektor, Eligjusz, Opole, Bluff, Itaka, Album, Rowy.

* * *

Drogą losowania nagrody otrzymali:

1) 3 bilety do kino-teatru „Luna" — **p. Stanisław Salm, Wólczańska 109.**

2) 3 bilety do kino-teatru „Reduta" — **p. Karol Głogowski, Cegielniana 7.**

3) 2 bilety do kino-teatru „Odeon" — **p. Anna Szarska, Zarzewska 5.**

Nagrody rozdane będą we wtorek, dn. 26 b. m. pomiędzy 6—7 wieczorem.